

Kriminalisztika 8.

A kihallgatások taktikája & nyomozástervezés

Péceli Ádám

Legfőbb Ügyészség

Terrorizmus, Pénzmosás és
Katonai Ügyek Főosztálya

Kriminalisztika

Kihallgatástaktika

Krimináltechnika | krimináltaktika:

Kriminalisztika: Általános | Különös rész

Általános: kriminál-metodológia | technika | taktika | leplezett ált. | stratégia | statisztika

Különös: kriminálmetodika | leplezett eszközök különös szabályai
Egyszerűbben: technika-taktika-metodika

Krimináltechnika: tárgyi bizonyítékok rögzítése, gyűjtése, értékelése

Műszaki és természettudományok eredményeinek felhasználása

Eszközök fejlődése: [szem.az.] fénykép – daktiloszkópia - DNS

PRO: objektív, nem romlik és nem korrumpálható

Kriminalisztika

Kihallgatástaktika

Krimináltaktika:

- Nyomozási | bizonyítási eljárások **módszertana**, **intellektuális alapon** való szervezése
- Ajánlások & tételek – nyomozási cselekmények **vh MÓDJA**
- Id. Be., csak nem jogi, hanem **tartalmi aspektus**

Nyomozási cselekmények:

- **Adatgyűjtés [OSINT]**, helyszíni kihallgatás
- Nyilvántartások, **adatbázisok kezelés**, adatok összekapcsolása
- **Körözési** tevékenység, rajtaütés | razzia
- **Bizonyítási cselekmények:** szemle, bizonyítási kísérlet, szembesítés,
- **Kényszerintézkedések:** Házkutatás, motozás, lefoglalás
- **Kihallgatástaktika**

Kriminalisztika

Kihallgatástaktika

A tanú kihallgatása [Be. 168-180.§]

- Akinek bizonyítandó tényről tudomása **LEHET**
- Vallomástételi **kötelezettség** | **költségtérítés** & jogairól történő tájékoztatás
- **Vallomástételi akadály**: vallomástételi tilalom | megtagadás
- **akadály**: akár a bcs elkövetésekor | akár kihallgatás időpontjában
- akadály ellenére kihallgatás: bizonyítékként **NEM vehető figyelembe**

Tilalom (abszolút akadály)

- **védő** | **egyházi személy** | **minősített adat** birtokosa | testi-szellemi fogyatékoság miatt nem várható helyes vallomás
- 1-2) tilalom az alapul szolgáló viszony **UTÁN IS**
- 3) **felmentés adható** – minősítő, titokgazda (adatok körét pontosan meg kell határozni!)

Kriminalisztika

Kihallgatástaktika

Megtagadás (relatív akadály)

- a terhelt **hozzátartozója** | magát vagy hozzátartozóját **bcs elkövetésével vádolná** – az EZZEL KAPCS kérdésre nézve [önvádra kötelezés tilalma]
- **Akkor IS** megtagadhat, ha: **OLYAN BCS**, amely miatt az ellene folytatott eljárást megszüntették | jogerősen befejezték | feltételes ügyészi felfüggesztés
- **KIVÉVE** – mégsem tagadhat meg, ha: feljelentés elutasítása | eljárás megszüntetése | egyezségkötés együttműködő terhelttel szemben | **FÜF** | büntethetőséget megszüntető okok
- **GARANCIA:** a vallomása **NEM** használható fel ellene | nyom folytatása, perújítás kizárva
- **Megtagadhat a titokgazda** (foglalkozás, megbízatás, KIV: minősített adat) – ha nem kapott felmentést
- **Médiatartalom-szolgáltató**, ha felfedné az informátort: KIV bíróság kötelezi

Kriminalisztika

Kihallgatástaktika

A vallomás megtagadás következményei

- Megtagadás jogszerűségéről nyh | ügyész | bíróság határoz, **alakszerű döntés**
- Ha elutasító a határozat – jogorvoslat **halasztó** hatályú
- **Jogszerű megtagadás:** NINCS több kérdés | nem szembesíthető
- **Jogszerűtlen megtagadás:** ha büntetőügyben ÉS bíróság előtt: elzárás [Btk. 277.§] | rendbíróság

A tanú figyelmeztetése | vallomásának felhasználása

- Vallomás **megtagadás** lehetősége [akár elkövetés akár kihallgatás]
- **Igazmondási kötelezettség**
- **Hamis tanúzás** és a bíróság előtti vallomástétel **jogosulatlan megtagadása** BCS
- Vallomása **bizonyíték** [akkor is, ha később megtagad]
- Figyelmeztetések elmaradása – **bizonyítékként NEM használható KIVÉVE:** figyelmeztetés után **FENNTART**
- Tanú **korábbi vallomása** megtagadás esetén is felhasználható [feltéve: figyelmeztették]
- Tanú **terhelti vallomása:** felhasználható, ha figyelmeztették | akkor is ha később megtagad

Kriminalisztika

Kihallgatástaktika

A tanú kihallgatása

- **Egyenként** | nyomozás során nem hallhatják egymás vallomását
- Személyazonosság | akadályok | figyelmeztetések
- Összefüggő vallomás | kérdések | amiről tud **HONNAN tudja?**
- Korábbi vallomástól való **eltérés** – okát tisztázni
- **Szó szerinti jkv:** hivatalból ha lényeges | ha a tanú indítványozza
- **TILOS kérdések:** benne a válasz vagy útmutató | törvénytelen ígéret | valótlan tény állítását foglalja magában

Kriminalisztika

Kihallgatástaktika

A terhelt kihallgatása [Be. 183-186.§]

- **Terhelt** = gyanúsított | vádlott | elítélt
- Vallomása: **MINDEN közlése, amit:** 1. büntetőeljárásban 2. figyelmeztetés után 3. hatóság előtt 4. szóban v írásban 5. bizonyítás tárgyára vonatkozó tény állít
- **Egyenként** | vallomástétel lehetőségét **biztosítani**
- **Beismerés** esetén is be kell szerezni az egyéb bizonyítékokat
- **Személyazonosság** | **elérhetőség**

Figyelmeztetések:

- Nem köteleles | bármikor megtagadhat | bármikor tehet (újra)
- Ha megtagad – nem akadályozza az eljárást | ha tesz – bizonyíték
- Megtagadás – nem érinti kérdés | észrevétel | indítványtételi jogát
- Hamis vád | kegyeleti jog hamis állítással megsértésére figyelmeztetés
- **Elmaradt** figyelmeztetés – **bizonyítékként NEM** vehető figyelembe **KIVÉVE:**
- Folytatólagos és **védője jelen** | figyelmeztetés után **FENNTART**

Kriminalisztika

Kihallgatástaktika

A terhelt kihallgatása [Be. 183-186.§]

- Figyelmeztetés | személyes adatok
- Összefüggően | kérdésekre válaszol | vallomástól eltérés: OKA?
- Nem köteles | bármikor megtagadhat | bármikor tehet (újra)
- TILOS kérdések: Id tanú, megegyező
- Korábban | más ügyben TANÚ: felhasználható, ha figyelmeztették
- MÁS ügyben TERHELT: felhasználható, ha figyelmeztették

Kriminalisztika

Kihallgatástaktika

Kihallgatástaktikai alapok

- 3 féle szituáció: konfliktushelyzet, konfliktusmentes helyzet, bizonytalan
- **1. Konfliktus:** megtagadás vagy hamis vallomástétel (tanú, terhelt)
- Feloldása: megtagadás – jogairól tájékoztatás, felvilágosítás, következmények
- Feloldás: hamis vallomás – okának tisztázása & kizökentés (váratlan kérdések, sorrend-csere, ismételtetés), bizonyítékok terítése (elétárása)
- **2. Konfliktusmentes:** cél a helyzet fenntartása, a teljes körű, részletes vallomás
- Vallomás irányítása (relevancia) | kérdések: helyes irányban tartás (későbbi kihátrálás megnehezítése) | segítség a részletek felidézéséhez (más bizonyítékokkal való kapcsolat)
- **3. Bizonytalan szituáció:** kétes az igazságtartalom (nem ítélni meg h igaz v sem) | taktikai cél: ellenőrzést lehetővé tevő kérdések | alibi – összebeszélés: részletekbe menő kérdések (későbbi ellenőrzés, más bizonyítékokkal való összevetés)

Kriminalisztika

Kihallgatástaktika

Kihallgatástaktikai alapok – időzítés és sorrend

- Taktikai szempontokat a büntetőeljárás tv. rendelkezései **korlátozhatják**
- **Őrizetbe vétel:** 24 órán belül gyanú közlése + kihallgatás
- Gyanúsítástól indul a személy elleni nyomozás **2 éves határideje**
- Feljelentő | helyszínen lévő tanúk **azonnali** kihallgatása
- **Személyes érintkezés** lehetőségének figyelembevétele (nyomozás) – ennek kizárása (fenyegetés, összebeszélés, befolyásolás)
- **Taktikai húzás:** több tanú „felsorakoztatása” a folyosón (ld. még „kamu” kartondobozok, iratgyűjtők felhalmozása, bűvár és görkorcsolyás nyúl)

Sorrend – előre venni:

- akiktől **HITELES, RÉSZLETES** vallomás várható
- **LÉNYEGES** tényekről tudnak
- **KORÁBBI** eseményekről rendelkeznek információval
- később **MÁR NEM** várható vallomás (betegség, idős kor)
- feltehető, hogy később **BEFOLYÁSOLNI** próbálnak

Kriminalisztika

Kihallgatástaktika

Kihallgatástaktikai alapok – egyéb

- **Műszeres vallomásellenőrzés** (poligráf – bizonyítási cselekmény)
- **Kriminálpszichológia:** intelligencia | személyiségvizsgálat
- **Garancia:** exploratio | anamnesis nem használható fel bizonyítékként [Be. 196.§ (3)]: a szakvélemény része, a véleményalkotást segíti elő
- **Gyermekek sérelmére elkövetett bcs:** **gyermekpszichológus** igénybevétele
- **Konfabuláció:** „meseszövés” – emlékhamisítás, DE ép tudati működés (ezzel szemben ld skizofrénia – összetett téveszmerendszer)
- **Pszeudológia:** kóros hazudozás
- **Disszimulációs stratégia:** bizonyos körülmények elhallgatása (felelősségelhárítás)
- **Taktikai blöff:** terhelt bizonyítékot szolgáltat maga ellen – valósnak hitt feltételezés felhasználása – a vallomás kiváltás megengedett módja
- **Dezinformáció:** leplezett eszköz – kihallgatás | bizonyítási cselekmény során NEM alkalmazható | nem lehet rábíró, fenyegető, ígéretet nem tartalmazhat

Kriminalisztika

Nyomozástervezés

Nyomozástervezés, verzió

- **Nyomozás:** múltbeli | egyedi | titkolt cselekmény | jelenbéli megismerése | bizonyítékokkal igazolása
- **Bűnügyi munka:** információgyűjtés – infó: pre-kriminális | poszt-kriminális
- **Felderítés:** elkövető kiléte – vizsgálat: ellentmondások feloldása, tényállás-megállapítás
- **Verzió:** hipotetikus tény-kipótolás – nyomozás kezdeti szakaszában releváns tények egy része ismeretlen
- **EZÉRT:** hipotézis alkalmazása: olyan logikai következtetés, ahol az előfeltevések (premisszák) egy része ismeretlen
- **Hipotézis** lehet a cselekmény | ügy egészére - annak egy részére
- **Verzió fogalma:** a bcs egészét – részét magyarázó | feltételes logikai ítélet | célja: a nyomozás tárgyának | bizonyítékoknak a kijelölése (mit akarok bizonyítani – ahhoz milyen bizonyítékot kell keresnem)

Kriminalisztika

Nyomozástervezés

Nyomozástervezés, verzió

- **verzió alkalmazásának folyamata:** 1.) kiinduló adatok (ami ismert) – 2.) verziók felállítása (hiányzó elemek lehetséges megfejtései) 3. ellenőrzés 4.) értékelés
- **Kiinduló adatok csoportosítása** tényállási elemek – tényállás elemzés szerint [TÁRGYI oldal: ki, mit csinált | kivel-mivel | hol, mikor, hogyan | ALANYI oldal: miért, milyen célból, direkt vagy hanyagságból, stb]
- **Kiinduló értékelés:** az adatok, információk elegendők-e a bcs | bűnösség bizonyításához ? (kell-e verzió egyáltalán?)
Ha NEM – verziókra van szükség – a tényállás egyes elemei, részei tisztázatlanok
- **Verzió felállítása:** tényekhez kötött, konkrét megoldási lehetőség
- Ha elfogytak a verzió – **holtpont** – „döglött ügyek”

Profilalkotás

- **Ismeretlen elkövetős** ügyekben – statisztika & valószínűség alapján következtetés az elkövető egyedi vonásaira
- **Mo.-on pszichológiai – szociológiai:** életkörülmények, iskolázottság, előélet, lelki tulajdonságok, fizikai jellemzők, sértettel kapcsolat, motívum & célzat
- **Folyamata:** Releváns adatok az ügyből – hasonló ügyek kiválasztása – statisztikai feldolgoása: a konkrét ügyre elkészített profil

Kriminalisztika

Nyomozástervezés

Nyomozási terv | forró nyomon üldözés

- Az adott bcs felderítésére irányuló eljárási cselekmények, bizonyítási eljárások **szervezéselméleti** alapokon összeállított **programja**
- **Verziók mentén** alakítják ki – cél meghatározása (MIT?) és ehhez bizonyítási cselekmények (HOGYAN?)
- **Kritikus pontjai:** eleje - forró nyomon üldözés | vége: holtpon, verziók megdőlése

Forró nyomon üldözés

- **Fogalma:** komplex nyomozásszervezési modell | operatív – nyílt nyomozási cselekmények összessége | kiemelt bűncselekmény esetén | a hatóság tudomására jutástól kezdve, azonnali végrehajtás
- **Szervezést igénylő tevékenységek:** helyszínen bizonyítékgyűjtés – üldöző tevékenység – menekülési útvonal elzárása - információáramlást biztosító összeköttetés
- **Feltételei:** kiemelt bcs | rövid idő (elkövetés-felderítés) | menekülési veszély | helyszínen és útvonalon bizonyítékok beszerzése valószínűsíthető
- **Céljai:** üldözés & elfogás | bcs megszakítás- megelőzés | bizonyítékok felkutatása | életmentés
- **Akciócsoportban:** vezető (koordinál) | ügyelet (nyt-ok, back-office) | szemlebizottság | nyomozók | járőrök, KMB

Kriminalisztika

Kihallgatástaktika & nyomozásszervezés

Köszönöm a
figyelmet!